

MICINN (EDU2009-10984)

El desenvolupament de la competència social i ciutadana:  
problemes socials actuals i pensament històric i social



**EXILIATS  
REFUGIATS  
DESPLAÇATS**

seqüència didàctica



**UAB**

Universitat Autònoma  
de Barcelona

Benvolgudes, benvolguts,

Som un grup de professors i professores de diferents centres d'educació secundària de Catalunya i de la Universitat Autònoma de Barcelona. Estem preocupats per estudiar com podem ajudar-vos a reflexionar i prendre una posició crítica respecte alguns problemes socials actuals.

La nostra intenció és comprovar si els temes i les activitats que us proposem us ajuden a aprendre i a interpretar el passat i el present de Catalunya i a millorar la vostra competència social i ciutadana.

No pretenem avaluar-vos ni posar-vos cap nota. Només volem saber què sabeu i com construïu els vostres coneixements.

Per aquesta raó us demanem que respongueu les activitats amb la major honradesa possible, que digueu el que realment penseu i que ho justifiqueu.

La nostra recerca pot, amb la vostra col·laboració, ajudar molts centres educatius de Catalunya i molts nois i noies, que com vosaltres, volen saber com és el món on viuen.

Moltes gràcies pel vostre temps i per la vostra col·laboració.

Grup MICINN

# Què saps...

## QÜESTIONARI INICIAL

dels exiliats?  
dels refugiats?  
dels desplaçats?

Nom i cognoms: \_\_\_\_\_

Centre educatiu: \_\_\_\_\_

CURS: \_\_\_\_\_ GRUP: \_\_\_\_\_ DATA: \_\_\_\_\_

1. Reflexiona sobre el concepte de REFUGIAT. Encercla les 6 expressions que creus que més s'hi relacionen i intenta elaborar una definició del concepte:

<i>Riquesa</i>	<i>Frontera</i>	<i>Tercer món</i>	<i>Immigrant</i>	<i>Conflicte</i>
<i>Guerra</i>	<i>Exili</i>	<i>Sense papers</i>	<i>Fugir</i>	<i>Pobresa</i>
<i>Violència</i>	<i>Frontera</i>	<i>Gènere</i>	<i>Família</i>	<i>Il·legal</i>
<i>Subdesenvolupat</i>	<i>Catàstrofe ambiental</i>	<i>Discriminació</i>	<i>Estranger</i>	<i>Diferència</i>
<i>Ajuda</i>	<i>Asil</i>	<i>Desigualtat</i>	<i>Temor</i>	<i>Guerra</i>
<i>Camp</i>	<i>Ablació</i>	<i>Esclavatge</i>	<i>Opinió política</i>	<i>Por</i>
<i>Immigració</i>	<i>Religió</i>	<i>Fam</i>	<i>Primer Món</i>	<i>Persecució</i>

**DEFINICIÓ**






2. Escriu quatre paraules que relacionis amb el concepte de DESPLAÇAT









3. Escriu quatre paraules que relacionis amb el concepte d'EXILIAT




4. A continuació tens 3 imatges. Observa-les i respon les preguntes que se't formulen:

	<ul style="list-style-type: none"><li>× Què creus que està passant?</li>  <li>× D'on vénen i a on van?</li></ul>
	<ul style="list-style-type: none"><li>× Què creus que està passant?</li>  <li>× D'on vénen i a on van?</li></ul>
	<ul style="list-style-type: none"><li>× Què creus que està passant?</li>  <li>× D'on vénen i a on van?</li></ul>

5. Observa les imatges següents sobre refugiats, desplaçats i exiliats que hi ha hagut al llarg de la història. Indica quin és el grau de coneixement que en tens i, si en saps alguna cosa, escriu-ho.

	CAS	<i>Tria una resposta i posa-hi una creu</i>				<i>Explica'n alguna cosa (quan va ser, on, perquè)</i>
		No en tinc ni idea	Em sona d'alguna cosa	Podria escriure alguna cosa	Ho podria explicar a un company	
Holocaust						
Exili republicà						
Violència a Colòmbia						
Guerra Bòsnia i Hercegovina						
Tres Gorges del riu Iang-Tsé						
Guerres carlines						

Expulsió dels Moriscos						
------------------------	---	--	--	--	--	--

6. Llegeix les frases següents i indica amb una creu (X) si corresponen a la situació d'una persona refugiada, desplaçada o immigrada:

	REFUGIAT/ DA	DESPLAÇAT/ DA	EXILIAT/DA	NO HO SÉ	Per què?
<i>Em van fer fora del meu país per estar contra el govern establert</i>					
<i>Al meu país em persequien per ser homosexual</i>					
<i>Casa meva es va inundar i ara el nostre govern no ens ajuda a buscar un nou allotjament</i>					
<i>Hi va haver un cop d'estat i com a ministre del govern anterior vaig haver de fugir</i>					
<i>Al meu país hi ha una guerra i molts hem fugit per no morir</i>					
<i>Una multinacional va comprar les terres on vivíem i ens va fer fora per a construir-hi un complex miner</i>					
<i>Vaig enamorar-me d'un home casat i quan ens van descobrir vaig haver de fugir per no ser lapidada</i>					
<i>Era professor universitari i tenia idees contràries al règim del meu país. Si no fugia em posaven a la presó</i>					
<i>A la meua terra hi havia tanta sequera i tanta pobresa que moríem de gana. Per això vaig viatjar en pastera per arribar a Europa.</i>					
<i>El govern del meu país van construir una gran zona industrial on abans hi havia les meves terres de conreu. He hagut d'anar a la ciutat a buscar una nova feina.</i>					

**7. Llegeix amb atenció i posiciona't.**

*Els Acords de Schengen es van signar el 1985 i 1990 al municipi de Schengen per alguns països de la Unió Europea amb l'objectiu de suprimir progressivament els controls fronterers i garantir la lliure circulació de béns, serveis, capitals, treballadors i viatgers. Actualment la Unió Europea està revisant aquests acords, però l'opinió està dividida. A continuació reproduïm algunes opinions al respecte:*

- × *Ara ens ha agafat por perquè vénen molts immigrants i refugiats, però tancar les fronteres implica deixar fora del nostre territori a homes i dones, nens i nenes, iguals que nosaltres, sent conscients que això significa deixar que morin per la guerra, la fam i altres situacions catastròfiques.*
- × *Les fronteres s'han de restablir per evitar situacions crítiques d'afluència massiva d'immigrants i refugiats. Els territoris europeus no poden absorbir aquesta invasió constant i han de reaccionar.*

**TESI:** Escriu en una frase quin és el teu posicionament sobre la qüestió i fes-ho sintèticament.

Jo defenso que \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**JUSTIFICACIÓ:** Ara és el moment de justificar la teva tesi amb arguments i exemples que hi donin suport.

× **Argument 1**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

× **Exemple 1**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

× **Argument 2**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

× **Exemple 2**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_



MICINN (EDU2009-10984)

El desenvolupament de la competència social i ciutadana:  
problemes socials actuals i pensament històric i social



**EXILIATS  
REFUGIATS  
DESPLAÇATS**

seqüència didàctica



**UAB**

Universitat Autònoma  
de Barcelona

Fa uns dies, vas emplenar un qüestionari que et preguntava sobre què entenies tu per refugiat, exiliat i desplaçat.

En les properes quatre sessions, es pretén seguir treballant en aquest tema i aprofundir en què vol dir ser refugiat, exiliat i desplaçat i quines diferències hi ha entre cada concepte.

L'organització prevista de les sessions és la següent:

- Sessió 1: Refugiats, desplaçats i exiliats
- Sessió 2: Estudi de cas
- Sessió 3: El judici
- Sessió 4: Pensa, jutja, actua

Com podràs observar, la major part de les activitats les has de realitzar en grup. Només alguna és individual. Esperem que aquesta unitat didàctica t'ajudi a comprendre millor les causes i les conseqüències de l'existència d'exiliats, refugiats i desplaçats.

Disseny didàctic de la proposta

Competències bàsiques	Objectius d'aprenentatge	Continguts
Competència comunicativa lingüística i audiovisual	Definir els conceptes de refugiat, exiliat i desplaçat.	Refugiats, exiliats i desplaçats.
Competència d'aprendre a aprendre	Analitzar les causes i conseqüències que impliquen ser refugiat, exiliat i desplaçat.	Causes i conseqüències dels desplaçaments.
Competència d'autonomia i iniciativa personal	Valorar les situacions responsables dels desplaçaments de població.	Valoració respecte l'existència de murs al món.
Competència social i ciutadana	Reflexionar sobre l'existència de murs al món.	

# 1. Refugiats, desplaçats i exiliats

Des dels orígens de la història de la humanitat les persones han anat d'un lloc a l'altre per tota mena de raons: per obtenir aliments, per turisme, per treball, per estudis, per descobrir nous mons, pel plaer de viatjar, per comprar o per vendre, per aspectes relacionats amb la salut. I segur que per moltes coses. Hi ha persones, però, que es veu obligades a marxar d'un lloc, de casa seva, de la seva comunitat, del seu país. Sobre aquestes persones tracta aquest tema: les persones obligades a marxar de casa seva per...

Què pot obligar a les persones a marxar de casa seva, de la seva comunitat, del seu país? Per què es produeixen moviments de persones que abandonen a la força el lloc on viuen? Quines són les causes principals que obliguen a les persones a marxar?

Per què Joan Oliver va haver d'abandonar el Vallès? Què et suggereix aquest poema? Amb quin fet de la història contemporània de Catalunya i d'Espanya es pot relacionar? Per què?

“Una nit de lluna plena  
tramuntàrem la carena,  
lentament, sense dir re ...  
Si la lluna feia el ple  
també el féu la nostra pena.

L'estimada m'acompanya  
de pell bruna i aire greu  
(com una Mare de Déu  
que han trobat a la muntanya.)

Perquè ens perdoni la guerra,  
que l'ensagna, que l'esguerra,  
abans de passar la ratlla,  
m'ajec i beso la terra  
i l'acaronó amb l'espatlla.

A Catalunya deixí  
el dia de ma partida  
mitja vida condormida:  
l'altra meitat vingué amb mi  
per no deixar-me sens vida.

Avui en terres de França  
i demà més lluny potser,  
no em moriré d'enyorança  
ans d'enyorança viuré.

En ma terra del Vallès  
tres turons fan una serra,  
quatre pins un bosc espès,  
cinc quarteres massa terra.  
"Com el Vallès no hi ha res".

Que els pins cenyeixin la cala,  
l'ermita dalt del pujol;  
i a la platja un tenderol  
que batega com una ala.

Una esperança desfeta,  
una recança infinita.  
I una pàtria tan petita  
que la somio completa”.

Joan Oliver (Pere Quart), 1947:  
*Corrandes d'exili*

1. Observa amb atenció aquesta fotografia i contesta les preguntes que trobaràs a continuació.



a. Què et suggereix aquesta fotografia? Per què? Què ens diuen aquestes petjades? Com les interpretaries?

**DIGUES LA TEVA**

b. Relaciona la imatge amb el text següent:

*“Las Huellas de Acahualinca son antiguas pisadas dejadas hace miles de años en los bordes del Lago de Managua. Unos trabajadores encontraron las huellas por accidente en 1874. A través de estudios se probó que estas huellas tienen 6000 años de antigüedad, lo que las hace las huellas más antiguas en el continente Americano.*

*Estas pistas fueron dejadas por un grupo de alrededor de 10 personas (hombres, mujeres y niños). Algunos piensan que estos estaban huyendo de la erupción de un volcán cercano, pero un estudio gubernamental descartó esta idea. Estas personas no estaban corriendo, en lugar de eso, probablemente estaban camino al lago para recoger comida y agua.*

*Sin embargo, la actividad volcánica es la razón por la cual estas huellas todavía se conservan. Las huellas originales fueron dejadas en una capa de lodo volcánico. Cuando un volcán cercano hizo erupción - los investigadores no están seguros de cuál - una capa de ceniza volcánica corrió dentro de las huellas y las conservó perfectamente.*

*Sólo parte del camino ha sido encontrado. Las otras partes probablemente han sido cubiertas por material volcánico. En 1978, el investigador nicaragüense Jorge Espinoza excavó en un área cerca de donde terminaban las huellas para ver si podía encontrar más. A una profundidad de 4 metros, de hecho, se encontraron más huellas y se cree que el camino continúa aún más.*

<http://vianica.com/sp/activity/36/las-huellas-de-acahualinca> (novembre de 2010)

RELACIONA

2. Un immigrant és algú que ha marxat de casa seva per anar a viure a algun altre lloc, una altra regió o país. Amb tot, no totes les migracions són iguals ni tenen els mateixos motius, i segons les seves diferències reben noms diferents.

A continuació et presentem 4 casos de persones que han hagut de marxar de casa seva i un seguit d'elements que caracteritzen la seva situació. Relaciona'ls.



Sovanna  
Edat: 40 anys  
País d'origen:  
Cambodja

El 1975 va esclatar la guerra a Cambodja. Després de la guerra, la repressió encara era més dura i la gent era assassinada impunement. La Sovanna va marxar quan va saber que estava embarassada travessant la frontera fins a Cambodja. Des de fa 20 anys, viu a Espanya amb la seva família.



Bachir  
Edat: 61 anys  
País d'origen:  
Líban

Professor universitari, es va posicionar clarament en contra del govern de Gadafi. De seguida va saber, gràcies a bons amics, que se'l buscava per tancar-lo a la presó i jutjar-lo per traïció. Ràpidament va sortir del país i ara fa tot el que pot per ajudar els seus des d'Europa.



Keita  
Edat: 31 anys  
País d'origen:  
Mali

En Keita va néixer a Mali, i es va aficionar al futbol des de ben petit. Allà el van fitxar per anar a un equip francès. Ara és jugador del Barcelona i també ha estat a la plantilla del Sevilla F.C. Viu a Catalunya amb la seva família.



Eleadora  
Edat: 2 anys  
País d'origen:  
Colòmbia

Des que ha nascut, l'Eleadora no ha conegut cap casa. Ells, els seus pares i germans i 72 famílies més, van fugir fa uns mesos de la violència entre bandes criminals, una violència que aquell any ja havia provocat 31 víctimes innocents. Ara, deambulen pel país, de ciutat en ciutat, esperant la restitució de les seves terres.

Llegeix amb atenció les frases de les columnes i assenyala quina d'aquestes condicions a compleix cada una de les històries que has llegit:

	KOSSIGUIN	SOVANNA	KEITA	ELEADOR A
Ha hagut d'abandonar casa seva per motius que ho feien inevitable: hi ha estat obligat o no ha tingut cap altre remei.				
Ha marxat de casa seva per qüestions laborals.				
Malgrat ha hagut de marxar de la regió on vivia, no ha sortit del país.				
No només va haver d'abandonar casa seva, sinó el seu país.				
No pot tornar al seu país, perquè aquest no li ofereix protecció ni ajuda.				
Els motius pels quals ha marxat del seu país han estat l'amenaça a la pròpia vida i als propis drets.				
Al país d'acollida on s'emparen no hi tenen els mateixos drets que els autòctons (viuen en molt males condicions).				
Malgrat han estat obligats a marxar del seu país, s'estableixen al país d'acollida sense haver de renunciar als seus drets.				
No només han hagut de marxar forçosament del seu país, sinó que se'ls busca expressament per les seves idees polítiques.				

a. En quins casos creus que el desplaçament no ha estat forçat?  
(Encercla'ls)

KOSSIGUIN	SOVANNA	KEITA	ELEADORA
-----------	---------	-------	----------

Per què?

b. En quins casos creus que el desplaçament ha estat forçat?

KOSSIGUIN	SOVANNA	KEITA	ELEADORA
-----------	---------	-------	----------

Per què?

c. Quina d'aquestes persones creus que és exiliada? Per què?

KOSSIGUIN	SOVANNA	KEITA	ELEADORA
-----------	---------	-------	----------

Per què?

d. Quina d'aquestes persones creus que és refugiada? Per què?

KOSSIGUIN   SOVANNA   KEITA   ELEADORA

Per què?

e. Quina d'aquestes persones creus que és desplaçada? Per què?

KOSSIGUIN   SOVANNA   KEITA   ELEADORA

Per què?

f. Coneixes algú que s'hagi desplaçat? A quin cas s'assembla més la seva situació?

Fes una definició de cadascun dels termes amb l'ajut del quadre i de les històries que has llegit. Si et cal més informació, consulta algun diccionari o vés a Internet.

**REFUGIAT**

**EXILIAT**

**DESPLAÇAT**



## 2. Estudi de cas

Per què hi ha hagut i hi ha exiliats, desplaçats i refugiats?

Com ja saps, des dels orígens de la humanitat les persones han canviat de lloc, s'han traslladat d'un lloc a un altre per molt diverses raons. A vegades perquè han volgut, per turisme o per oci. La majoria per necessitat. Moltes vegades han estat obligades a marxar del lloc on vivien. En aquest capítol estudiaràs algunes de les causes dels moviments de població. Sobretot estudiaràs aquells canvis obligats, no voluntaris. Ho faràs estudiant, en petits grups, diversos casos que, posteriorment, posareu en comú i analitzareu i valorareu. Són casos del passat de Catalunya i d'Espanya, però també del passat més recent d'altres països europeus, americans o asiàtics.

El procés de treball serà el següent:

1. Lectura individual i comentari en el petit grup dels testimonis presentats.
2. Situar els fets en el temps i en l'espai.
3. Esbrinar les causes que citen els protagonistes per explicar l'abandonament del lloc.
4. Analitzar la relació existent entre les persones que van marxar i les causes principals que les van obligar a fer-ho.
5. Investigar els destins de les persones, les rutes que van seguir o els mitjans de transport.
6. Analitzar les conseqüències que va tenir el desplaçament per als diferents protagonistes i territoris.

**ATENCIÓ!** Cada grup treballarà un dels casos. Respon les preguntes pensant en el teu cas, i més tard, quan poseu en comú la feina feta, omple els espais que puguis amb la informació sobre els altres casos que et donaran els teus companys.

A continuació trobaràs quadres i taules que et serviran per respondre les diferents qüestions.

## DOSSIER DE TREBALL

**EXERCICI 1:** Llegeix individualment i comenta en el petit grup les situacions presentades i els casos que exposen les persones que les protagonitzaren. És important fer una lectura comprensiva, buscar el sentit del que ens diuen els personatges. Si hi ha alguna paraula o alguna expressió que no entens, assenyalala, busca'n el significat i comenta-ho primer amb el petit grup i amb el gran grup després, per si algú en sap el significat. Apunta-les aquí:

**DICCIONARI**

**EXERCICI 2:** Situa els fets en el temps i en l'espai.

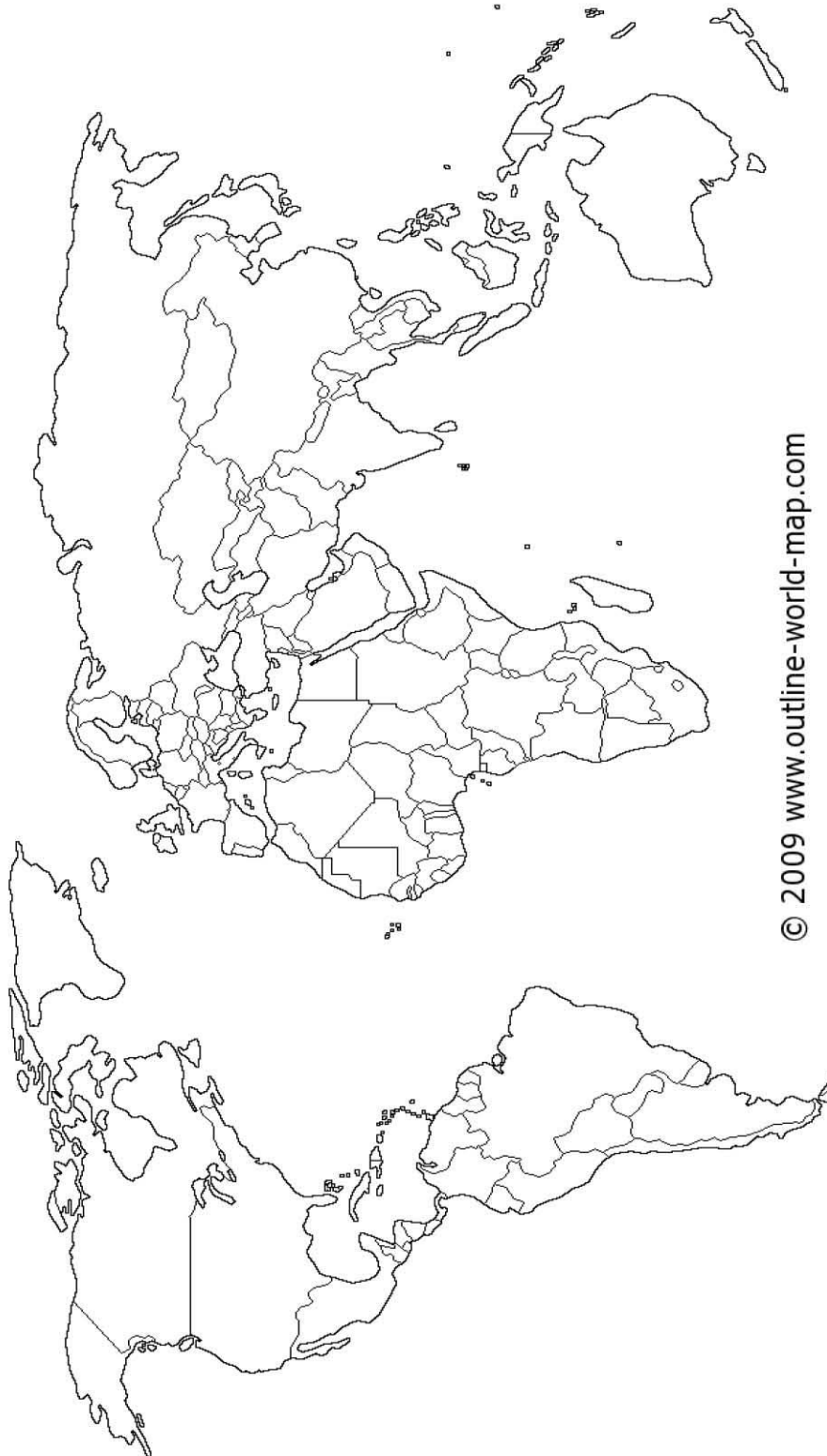
a. Entre quins anys van succeir els fets que es narren?

b. Quants anys fa, en relació amb el present, que van succeir aquests fets?

c. Dibuixa una línia del temps des de 1800 fins a l'actualitat i situa en ella les dates que surten al text.

- d. Situa els fets en un mapa del món i en un mapa més localitzat, ja sigui continental, estatal o regional, segons el cas (ANNEXOS: mapes)

Mapa mut del món



© 2009 www.outline-world-map.com

Mapa mut de Catalunya



Mapa mut de la Xina



Mapa mut de Colòmbia



**EXERCICI 3.** Esbrina les causes que citen els protagonistes del teu cas per justificar l'abandonament del lloc on estaven. Busca en els textos que acompanyen el relat més informació que et permeti establir amb la major claredat possible les causes principals del desplaçament. Busca, també, si hi ha causes secundàries que et permetin entendre les raons que van portar a aquestes persones a marxar.

Omple el quadre amb la informació que hagi obtingut del teu cas:

CASOS					
CAUSES	CARLINS	GUERRA CIVIL	BÒSNIA	TRES GORGES	COLÒMBIA
<b>PRIMÀRIES</b> (allò que en última instància provoca el fet)					
<b>SECUNDÀRIES</b> (allò que contribueix a la causa primària o que no afecten directament)					

- a. Creus que són raons que justifiquen que la gent hagi d'abandonar el lloc on viu? Per què?

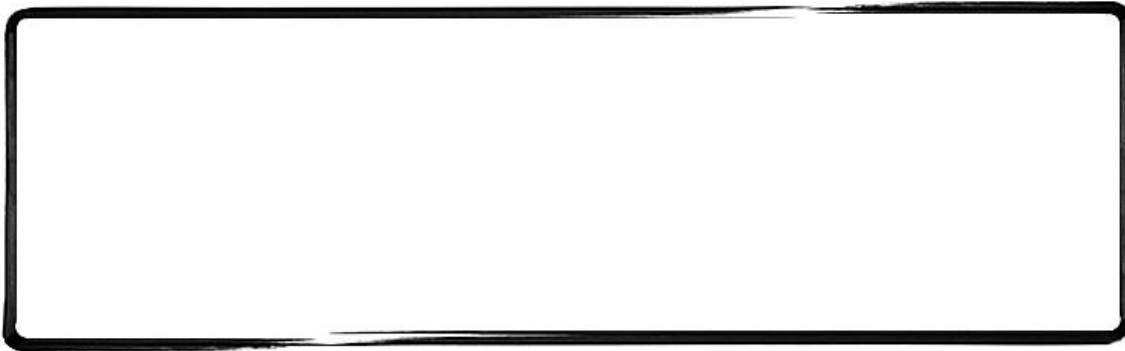
OPINA I JUSTIFICA

**EXERCICI 4:** Analitza la relació existent entre les persones que van marxar i les causes primàries o principals que les van obligar a fer-ho. Eren protagonistes principals (van tenir un paper actiu)? Eren protagonistes secundaris? Tingues en compte que en el relat s'esmenten persones que van tenir diferent protagonisme, esmenta-les totes.

<b>PERSONES (del cas __)</b> <i>(indica aquí si són protagonistes principals o secundaris)</i>	<b>CAUSES</b> <i>(basa't en les causes que has mencionat en l'exercici anterior)</i>

- a. Quin va ser el seu paper en el problema o en la situació que va provocar la marxa?

- b. Quina qualificació donaries a les persones que van marxar, la de desplaçades, la d'exiliades o la de refugiades? Per què?

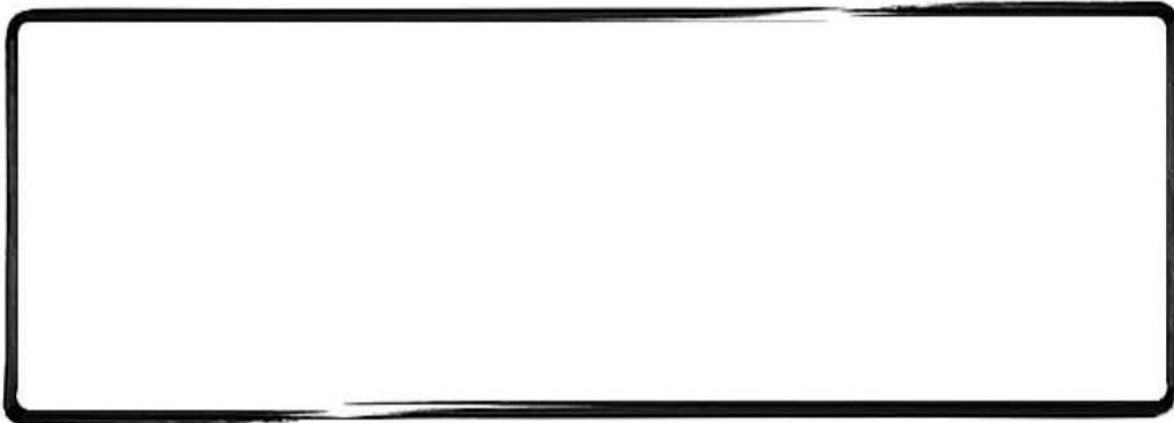
A large, empty rectangular box with a thick black border, intended for the student's response to the question.



**EXERCICI 5:** Imagina't que vas ser protagonista d'aquest desplaçament i al cap d'uns anys tens la oportunitat d'explicar la teva experiència a la televisió local. Què els hi explicaries?

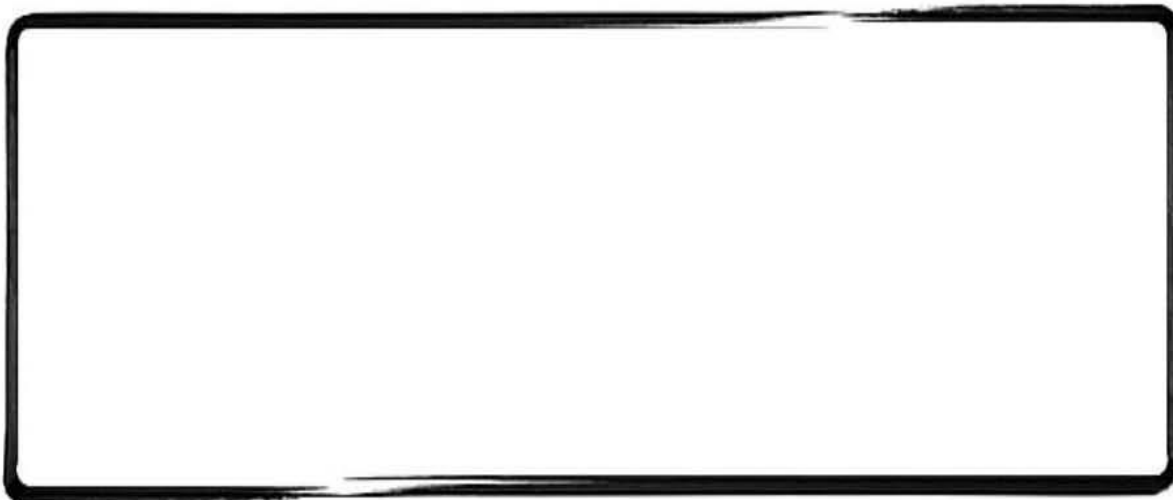
Tingues en compte que els de la televisió et demanen que els expliquis el següent:

On vas anar? Vas marxar del país o et vas quedar? Quin mitjà de transport vas utilitzar? Quan de temps vas ser fora?



Per altra banda, també et demanen que exposis les teves sensacions i pensaments personals al llarg d'aquella etapa: com et vas sentir? Què pensaves en aquell moment? Quins records et venien a la ment?

I la teva família i amics, quines conseqüències va tenir la teva marxa per a ells?



EXERCICI 6: L'Agència de la ONU per als refugiats (ACNUR) et demana que redactis un informe sobre les conseqüències que aquest fet ha ocasionat. Esmenta les conseqüències segons les seves repercussions econòmiques, socials, polítiques, personals.

- × Conseqüències pel territori -ciutat, comarca, regió, país- que es va abandonar

- × Conseqüències pel territori -ciutat, comarca, regió, país- on es va arribar

- × Conseqüències per les persones que van haver de marxar

- × Conseqüències per les persones que es van quedar

- × Conseqüències per les persones que van acollir a les persones desplaçades

**EXERCICI 7.** La darrera activitat que fareu, després de la posada en comú de cada cas, serà la simulació d'un judici de la història. Es tracta de valorar les situacions responsables dels desplaçaments de població i d'analitzar si hi ha circumstàncies humanes que han fet o fan inevitable aquesta sortida.

Abans, però, respon aquestes preguntes pel teu compte.

- a. És just que la gent s'hagi de desplaçar per causes alienes a la seva voluntat? Per què?

**OPINA...**

- b. Què podem fer per evitar que en el futur es produeixin situacions com aquestes?

**ACTUA!**

### 3. El judici

Aquesta última sessió ha de servir perquè prenguis una posició reflexiva i argumentada sobre l'existència de murs al món. Per fer-ho et proposem que llegeixin primer la següent notícia que ens hem inventat:

Un nou mur  
21/12/2012

El govern decideix substituir la tanca que separa Ceuta i Melilla del Marroc per un mur de pedra de 6 metres d'alt.

El President del govern espanyol ha anunciat la construcció de dos murs que separin Ceuta i Melilla del Marroc. Per Pérez Sans, “la situación actual hace necesaria la substitución de la valla, por otra medida más segura y eficaz”.

El president ha fet aquesta declaració en la visita que està realitzant a les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla i l'anunci ha estat molt ben rebut pels alcaldes de les ciutats. Cuesta Canales, alcalde de Ceuta, ha senyalat: “esta es una medida que se debía haber tomado hace mucho tiempo. La situación en nuestra ciudad, y también en Melilla, es ahora mismo insostenible”.

No tothom ha rebut la mesura amb tant optimisme. Per l'associació “Prou Racisme”, aquesta mesura mostra el tarannà de Pérez Sans, qui ha “utilitzat la immigració com a cap de turc dels actuals problemes socials i econòmics del país”.

Reflexiona una mica: què opines al respecte de la construcció d'aquest mur?

Fem una simulació: El vostre professor o professora us demanarà que treballen en grups de 4 o 5 persones. Cada grup haurà de prendre el rol d'un dels següents grups socials:

**Grups a favor de la construcció del mur**

- Associació de veïns de Ceuta
- Govern de Pérez Sans
- Ciutadans a favor del mur

**Grups en contra de la construcció del mur**

- ONG “Prou Racisme”
- Associació d'immigrants africans
- Partit polític a l'oposició

Cadascun dels grups tindreu una sèrie de fonts que us ajudaran a construir arguments per defensar la postura que us ha tocat.

## ABANS DE COMENÇAR

### 1. UN DEBAT...

- × És un tipus de discurs que defensa o contrasta opinions sobre un tema.
- × L'opinió o posicionament es justifica amb raons o arguments.
- × La seva finalitat és intentar convèncer o persuadir el receptor del missatge amb la intenció de modificar la seva opinió.
- × En trobem exemples en: debats televisius, crítiques musicals o cinematogràfiques, cartes al director, mítings polítics, demostracions matemàtiques, anuncis publicitaris, debats sobre economia, política, medi ambient, etc.

### 2. PER A DEBATRE EL MILLOR POSSIBLE, TINGUES EN COMPTE QUE

- × Cal exposar amb claredat el teu posicionament i les raons que el sustenten.
- × Els arguments s'han de fonamentar en el coneixement après, no són raons subjectives.
- × Els exemples t'ajudaran a donar força als teus arguments.
- × Contraargumenta els posicionaments dels teus companys.
- × Vincula el problema a altres qüestions relacionades.

### 3. RECORDA LES NORMES BÀSIQUES D'UN DEBAT!

- × Has de sol·licitar la paraula alçant la mà abans d'intervenir.
- × Pots intervenir quan se't doni la paraula respectant els torns.
- × No has d'interrompre la persona que parla. Podràs intervenir en el torn de rèplica.
- × Aprofiteu per prendre notes si s'exposen fets, raons o arguments que penseu rebatre.
- × Recordeu que teniu un temps limitat per a expressar la vostra opinió (si us allargueu excessivament el secretari us pot prendre la paraula).
- × Cal ser respectuós amb els altres companys encara que no compartim el seu punt de vista.
- × És molt important que les vostres crítiques vagin acompanyades de propostes o alternatives per solucionar el problema.

#### 4. PREPARA'T UNA MICA

Aquesta és la qüestió sobre la que girarà el debat. Llegeix-la amb atenció i comença a treballar-hi, per anar-hi ben preparat/da.

*Quina és la vostra postura respecte la construcció del mur?*

**TESI:** Escriu en una frase quin és el teu posicionament sobre la qüestió i fes-ho sintèticament.

Jo defenso que \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**JUSTIFICACIÓ:** Ara és el moment de justificar la teva tesi amb arguments i exemples que hi donin suport.

× Argument 1 \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

× Argument 2 \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

× Exemple 1 \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

× Exemple 2 \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**CONTRAARGUMENTACIÓ:** Intenta avançar-te als arguments contraris a la teva argumentació i pensa com el pots rebatre. Així no t'agafaran per sorpresa. Pensa (i escriu) possibles arguments dels teus contraris i, després, elabora un contraargument per a rebatre'ls.

× Argument contrari 1 \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

▪ Contraargument 1 \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

× Argument contrari 2 \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

▪ Contraargument 2 \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

*Un cop hakis enllestit aquest petit guió, ja pots començar a debatre!*

## DIARI DE DEBAT

Apunta els arguments que donen els teus companys i els contraarguments que tu o altres persones hagueu verbalitzat. També pots fer servir el quadre per apuntar els contraarguments que vols fer servir quan et toqui el torn de dir la teva.

Argument	Contraargument



## GRUP 1 :Associació de veïns de Ceuta i Melilla

Libertad Digital  
26-09-2006

### El CETI de Ceuta alberga a 700 inmigrantes cuando sólo tiene capacidad para poco más de 500

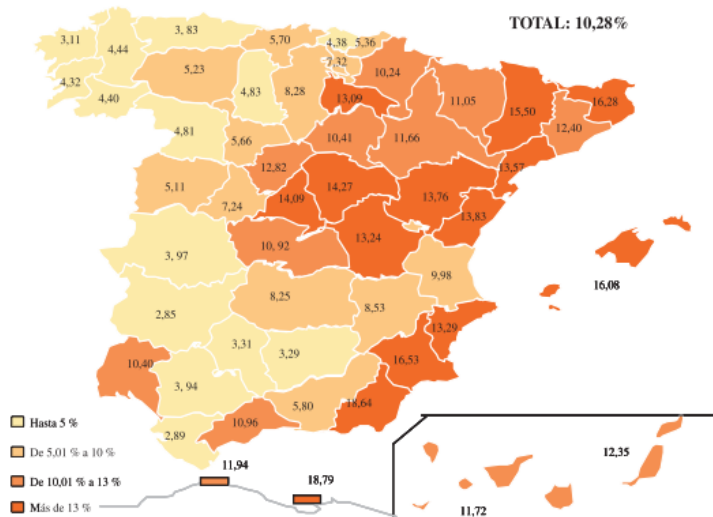
La Ciudad Autónoma de Ceuta cumple este viernes un año de los sucesos más dramáticos que ha vivido en su historia migratoria debido a que el 29 de septiembre de 2005 se produjo el asalto masivo al vallado fronterizo de unos 700 inmigrantes, con un saldo de cinco muertos y más de un centenar de heridos. Aunque ya no hay saltos masivos, Ceuta todavía sufre este fenómeno migratorio y el Centro de Estancia Temporal de Inmigrantes registra en estos momentos una ocupación de 700 inmigrantes, a pesar de estar preparado para 512.

El País Digital  
09-10-2005

### Ceuta recela de su futuro

El cruce masivo de inmigrantes llena de muerte y dolor las fronteras de espino de Ceuta y Melilla. Es un grave problema para las dos ciudades autónomas españolas, donde la convivencia entre cristianos y musulmanes no es siempre armónica y cuyos habitantes miran el mañana con temor.

Percentatge de treballadors estrangers per província. 2008 Font: Govern espanyol



## Grup 2: Govern estatal que decideix construir el mur

20 minutos  
07-04-2008

### Cataluña está a la cabeza de Europa en inmigrantes irregulares

Catalunya està, con **un 15% de inmigrantes**, a la cabeza de Europa en porcentaje de ciudadanos extranjeros, más de un 25% de los cuales se encuentran en situación irregular, una de las cifras más elevadas de conjunto de países europeos, según un informe del [Centro de Estudios de Temas Contemporáneos](#) (CETC) encargado por la Generalitat. [...]

Hay unos 200.000 inmigrantes que trabajan en la economía sumergida

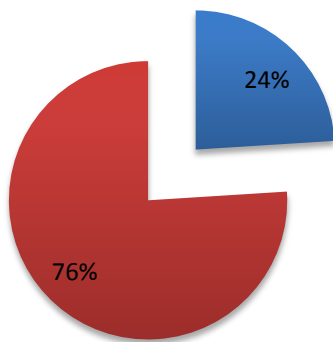
Se estima que **entre un 25 y un 30%** del millón de inmigrantes que vive en Catalunya está de manera irregular y que un 20% de ellos -unos 200.000- trabajan en la economía sumergida.

Informe de la Fundació Bofill  
2008

### Les condicions de vida de la població immigrada a Catalunya

[...] l'anàlisi manifesta que certament els immigrants estan sobrerrepresentats en els estrats més baixos, tant pel que fa a la precarietat contractual i a la subocupació no desitjada com per les llargues jornades laborals i la concentració en els llocs de treball amb menys prestigi, així com per l'absència de representació sindical.

■ Aturats ■ Actius



### Percentatge de treballadors actius a Espanya l'any 2010

Població espanyola total	47 mill
Població estrangera censada a Espanya d'entre 16 i 64 anys:	4.510.000
Població aturada a Espanya	4.231.103

### GRUP 3: Associació de ciutadans a favor de la construcció del mur

El Periódico de Aragón  
23-03-2008

#### Cuatro de cada diez presos en Aragón son de origen extranjero

El número de reclusos inmigrantes ha aumentado un 158% en cuatro años. Los internos más numerosos son de Marruecos, Rumanía, Colombia y Argelia.

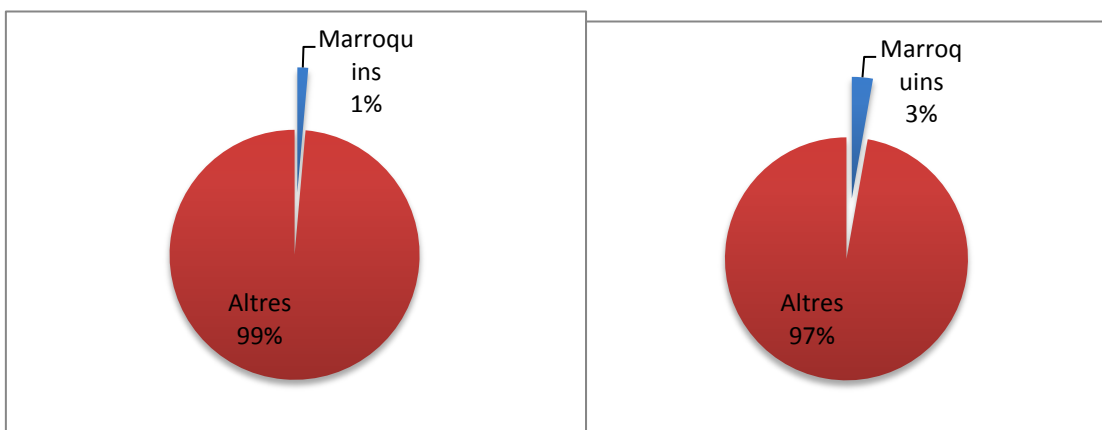
Cuatro de cada diez presos de las cárceles aragonesas son extranjeros, según datos del 31 de diciembre del 2007 facilitados por el sindicato Asociación de Cuerpos de la Administración de Instituciones Penitenciarias (ACAIP). Del total de 2.438 internos, 990 proceden de otros países, principalmente de Marruecos, Rumanía, Colombia y Argelia.

20 minutos. Carta al director.  
06-07-2005

#### Inmigrantes y delincuencia

He leído en su diario las interesantes declaraciones de Katrina Belsué, de SOS-Racismo, tan cargadas de buenas intenciones como de falta de realismo. Pretender que inmigración y delincuencia no están asociadas es un insulto a la razón. Quienes así argumentan deberían explicar cómo cuadra esa afirmación con el hecho –objetivo e incontestable– de que más del 50% de los asesinatos, las violaciones, los robos con violencia, etc., son cometidos por inmigrantes, siendo que éstos no llegan al 10% de la población.

#### Percentatge de treballadors marroquins que cotitzen a la seguretat social (1) i que cobren ajudes assistencials (2)



## GRUP 4: Immigrants en contra del mur

Ahmel → **Història d'un immigrant que arriba a Espanya en camió** (Carmen Luque. "Els truquen a la porta".)

"No em puc aixecar. Un dia més em desperto en aquesta habitació impersonal. No ho suportaré. Segueixo al mig d'aquest malson que em té atrapada des de fa quatre anys. No té sentit. M'aixecaré, sortiré al carrer, però estaré morta. Visc com un mort perquè aquesta vida meva no és vida. No importo res a ningú. No tinc sentiments ni desitjos, només sóc una algeriana entre els milers d'immigrants que estem aquí. Sense esperances ni necessitats. El no-res...No!No pensis això. No està bé. Ahmel, espavila! Aixeca't! Tingues força. Segur que ho estàs fent bé en aquest combat terriblement desigual."  
"Un matí com qualsevol altre matí surt de casa. S'apropa al port que és ple de camions que es dirigeixen amb la seva càrrega cap a Espanya. Sense pensar-s'ho ("para hacer esta cosa no puedes pensar en nada; si piensas, no lo haces"), s'esmunyeix pel tendal d'un dels vehicles i s'amaga entre màquines de cosir i rotllos de roba. Seda groga, lli de quadres, niló de tons foscos, raió de primera qualitat i un xicot aterrit. Només hi ha un polissó però des que ha saltat al camió el noi s'adjudicarà tants noms com vegades li preguntin com es diu. Hussein, lossef, Karim, Ibrahim, Amin...A partir d'ara un dels esforços mentals més gran serà el de fingir: el nom, els cognoms, l'edat, la família, la ciutat natal, el nivell de formació. el seu passat, la seva vida, tot s'ho empescarà. El tràiler arriba a Algesires. El conductor el descobreix. Compadit pels seus ulls espantats i bondadosos, aconsella el jove que surti d'aquesta ciutat plena de policies al més aviat possible i li dona 5.000 pessetes. Han passat set hores des que ha sortit de casa aquest matí i el polissó truca a la mare."Mare, estic a Espanya."Deixa't de bromes i vine cap a casa que la taula està parada.""Mare, és veritat, he creuat l'Estret."

## Troben morts 23 immigrants que intentaven arribar en *cayuco* a les Canàries

LA MALLA. CAT

Almenys 23 persones han mort mentre intentaven arribar a les Illes Canàries. Forces de seguretat mauritanes han localitzat 15 dels cossos a la platja de la capital del país, Nuakchott, que haurien mort en naufragar el *cayuco* amb el qual pretenien arribar a l'arxipèlag canari. Es tem que en les pròximes hores puguin aparèixer més cossos. Els altres vuit immigrants morts han estat trobats en una altra embarcació que estava a la deriva. Tot i el perill de perdre la vida en l'intent, cada dia desenes de precàries embarcacions plenes a vessar de ciutadans magrebins i subsaharians emprenen l'aventura d'arribar a Europa a la recerca d'una vida millor. Aquest cap de setmana, com el darrer i molts d'altres anteriors, el degoteig d'embarcacions que han arribat a les costes espanyoles o han intentat no ha cessat.

## GRUP 5: Partit polític de l'oposició

### El PIB per càpita espanyol va créixer gràcies a la immigració en l'última dècada

11:2328.08.2006

BARCELONA, 28 (EUROPA PRESS)

EL producte interior brut (PIB) per càpita espanyol va créixer 2,6 punts percentuals anuals entre 1995 i 2005 gràcies a la immigració, segons l'Informe semestral sobre l'economia espanyola i context internacional, elaborat per Caixa Catalunya. Sense la immigració, que va provocar un impuls anual de 3,2 punts percentuals, aquest indicador hauria caigut un 0,6% anual en aquests anys.

Aquesta circumstància no només es va donar a Espanya, sinó en el conjunt de la Unió Europea. L'aportació dels immigrants a la UE-15 va ser de dos punts per any. Si s'exclou l'efecte de la immigració, es produiria un descens del 0,2% anual del producte per habitant, davant de l'avanç de l'1,8% real.

L'efecte positiu va tenir diferents intensitats els diferents països europeus, i va oscil·lar entre els 4,8 punts d'Irlanda (en què l'avanç del PIB per càpita passaria del 5,9% anual a l'1,1% sense la immigració) i els 1,3 punts de França (d'un 1,6% real a un 0,3% sense immigrants).

### DIARI AVUI

23/03/2011

Bloquejar l'entrada d'immigrants és absurd és absurd des d'un punt de vista financer (no és cap causalitat que al Japó, amb un creixement vegetatiu negatiu i contrari a acceptar immigrants, el deute públic sigui del 200 per cent del PIB) i injust des d'un punt de vista humanitari. Per això, una economia social de mercat solament és possible si s'insisteix en el procés d'integració política i cultural de la nova immigració fins a construir una sola comunitat de ciutadans.

Hem de ser conscients que les migracions actuals (de fluxos migratoris sempre n'hi ha hagut i sempre n'hi haurà) responen a la necessitat de les persones de trobar una sortida digna a la seva vida, ja que allí on han nascut ja no hi ha esperança. Cal tenir en compte que ningú no emigra amb l'esperança d'empitjorar la seva situació, sinó tot el contrari, ho fa amb la perspectiva, molt incerta, de millorar el seu benestar i el dels seus. I per tant, qui emigra arrisca i, com veient cada dia, arrisca fins i tot sabent que s'hi pot jugar la seva pròpia vida...

## GRUP 6: ONG's en contra del mur

### Manifest de PROU RACISME en contra de la construcció del mur entre Espanya i Marroc

*Barcelona 21 De desembre de 2011*

Davant de les greus vulneracions dels Drets Humans a les fronteres hispano- marroquines de Ceuta i Melilla, les entitats sotasignants manifestem:

- Que la presència del mur que separa el món ric del món pobre, suposa que Espanya i la Unió Europea traspassen la responsabilitat de la contenció i el control de fronteres al Marroc. L'objectiu d'aquests ciutadans i ciutadanes és arribar a Europa, i no pas al Marroc, país manifestament incapaç de gestionar aquest tema. Aquestes morts són doncs la conseqüència lògica de l'aplicació de polítiques repressives i de vulneració de drets fonamentals contra la immigració que volen convertir el Marroc en un altre Mèxic, on el seu paper de muralla es "premia" amb inversions econòmiques, i "tolerància" amb la manca de respecte als Drets Humans.

- El nostre ple suport a les ONG que treballen sobre el terreny. Els seus informes i comunicats ens criden a reaccionar col·lectivament davant el patiment de les persones que s'acumulen a les nostres fronteres, i la violència amb què estan essent tractades. Demanem que les autoritats marroquines i espanyoles assisteixin degudament a aquestes persones, i que permetin la presència i actuació d'ONG i observadors.

- Abans de culpabilitzar els immigrants pel fet d'abandonar el seu país i emigrar cap a Europa , pensem que segons l'últim Informe de Desenvolupament Humà, aquestes persones que volen saltar les tanques provenen del països més pobres del planeta, amb una taxa d'analfabetisme que oscil·la entre el 70'5% i el 87% (població adulta major de 15 anys), i on el percentatge de població que viu amb menys d'1'5 euros diaris, està entre el 74'5% i el 90'6% (Malí).

## La Declaració Universal dels Drets Humans

### Article 13

*1. Tota persona té dret a circular lliurement i a triar la seva residència en el territori d'un Estat.*

*2. Tota persona té dret a eixir de qualsevol país, fins i tot del propi, i a tornar al seu país.*

### Article 7

*1. Tothom és igual davant la llei i té dret d'obtenir-ne la mateixa protecció contra qualsevol discriminació que violi la present declaració contra tota provocació a una tal discriminació.*

Exercici individual. Un cop acabat el debat, respon a les preguntes següents:

- × És just que la gent s'hagi de desplaçar per causes alienes a la seva voluntat?

**OPINA...**

- × Què podem fer per evitar que en el futur es produeixin situacions com aquestes?

**ACTUA**

Segur que t'has adonat que ja et vam fer aquestes preguntes abans de començar el debat. Mira la resposta que vas donar al principi i valora els punts següents:

- × Has canviat de parer? Per què?

- × La teva resposta és més completa, ara? Tens més coses a dir?

- × De què creus que t'ha servit el debat amb els teus companys?

- × Creus que canviar d'opinió és un signe de debilitat o de saviesa? Sempre? En quins casos?



## 4 . Pensa, jutja, actua

Escriu una carta al president del govern, el senyor Pérez Sans, tot explicant el teu punt de vista sobre la següent qüestió:

### *Creus que s'hauria de construir el mur?*

Tingues en compte que un text com aquest ha de ser ordenat i no només hi ha d'haver la teva opinió. Com en el debat, cal un context i un seguit d'arguments que donin suport a la teva idea. Segueix el guió que t'oferim a continuació:

- 1) *Quin és el problema?* Identifica el problema o el fet que s'ha tractat en el debat.
- 2) *Per què passa? Quines són les causes d'aquest problema?* Explica les causes o raons que han provocat aquest fet o problema.
- 3) *Què n'opinen els agents implicats?* Descobreix les intencions, els punt de vista diferents i les raons de cada un dels protagonistes que intervenen en el fet o problema, com ara:
  - *El govern espanyol*
  - *Els partits polítics a l'oposició*
  - *Els veïns de Ceuta i Melilla*
  - *Els immigrants*
  - *Les ONG's*
- 4) *I tu, què en penses?* Segur que, amb la informació que tens, pots fer-te una idea pròpia sobre el fet o problema. Justificant la teva posició, fes una valoració o judici sobre la situació.
- 5) *I tu, què faries?* Que faries tu si es proposés realment la construcció del mur?

OPINA

